

Niekonstytucyjna nowelizacja

Artur Cmoch

doradca podatkowy,
wspólnik w Kancelarii
Grynhoff Woźny Wspólnicy

Już 4 grudnia wejdzie w życie nowelizacja zmieniająca m.in. przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w zakresie warunków zwolnienia przewidzianego dla funduszy inwestycyjnych. Powstaje zasadnicza wątpliwość, czy wprowadzone zmiany są zgodne z konstytucją.

Wspomniana ustawa przyjęta została przez Sejm 16 września 2011 r. W nowelizacji przewidziano, że wejdzie ona w życie w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. Ustawodawca przeoczył to, że choć omawiana ustawa zmieniająca dotyczy głównie przepisów regulujących zasady działania funduszy inwestycyjnych, zawiera także przepisy dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych. Najistotniejszą zmianą jest wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym zwol-

nienie z podatku dochodowego uzależnione jest od tego, czy fundusz jest zarządzany przez podmiot prowadzący działalność na podstawie zezwolenia właściwych organów nadzoru nad rynkiem finansowym. Niewątpliwie jest to zmiana, która

Zmiany w ustawach podatkowych dotyczące podatków obliczanych za okresy roczne nie mogą być dokonywane w trakcie roku podatkowego

ma charakter materialny i bezpośrednio wpływa na możliwość zwolnienia z podatku danego fundu-

szu. W świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego nie budzi wątpliwości, że jako niezgodne z przepisami konstytucji należy uznać dokonywanie w trakcie roku podatkowego zmian w przepisach z zakresu podatków dochodowych, zwłaszcza gdy zmiany te powodują wzrost obciążeń podatkowych. W orzeczeniu o sygn. akt K 48/04 Trybunał Konstytucyjny zajął stanowisko, zgodnie z którym zmiany w podatkach dochodowych powinny być ogłaszane co najmniej miesiąc przed końcem poprzedniego roku, przy czym zasada ta ma zastosowanie także do zmian dotyczących innych podatków, w których wymiar podatku dokonywany jest za okresy roczne. W ocenie trybunału wspomniany miesięczny termin wywodzi się wprost z zasady demokratycznego państwa prawnego i wprowadzonej z niej zasady zaufania do państwa i prawa. Częścią polskiego systemu prawnego jest zatem reguła, zgodnie z którą zmiany w ustawach podatkowych, dotyczących podatków obliczanych za okresy roczne, nie mogą być dokonywane w trakcie roku podatkowego. Co więcej, trybunał wskazał, że zmiany te powinny być

ogłaszane przy zachowaniu co najmniej miesięcznego *vacatio legis*. Biorąc pod uwagę dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, należy stwierdzić, że nowelizacja w zakresie, w jakim odnosi się do zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, powinna zostać ogłoszona najpóźniej 30 listopada 2011 r. Powstaje pytanie, jakie będą skutki złamania konstytucyjnych zasad przez omawianą nowelizację. Czy skutkiem tym będzie jedynie wyłączenie jej obowiązywania do końca obecnego roku, czy też omawiane zmiany w zakresie, w jakim dotyczą podatku dochodowego, w ogóle nie wejdą w życie? W mojej ocenie, skoro nie zostały zachowane zasady dotyczące ogłoszenia zmian w podatkach dochodowych i nowelizacja przewiduje wejście w życie zmienionych przepisów w trakcie roku podatkowego, należałoby przyjąć, że zmiany te w ogóle nie wejdą w życie. Konieczna będzie zatem ponowna nowelizacja, ale nowe przepisy będą mogły wejść w życie nie wcześniej niż 1 stycznia 2013 r., oczywiście pod warunkiem że tym razem zostaną ogłoszone we właściwym momencie.